

PIOTR STEFANIAK

Kraków

REKRUTACJA POWOŁAŃ Z OKRĘGU RACIBORSKIEGO DO ZGROMADZENIA SIÓSTR MARYI I DWA JEGO RACIBORSKIE KLASZTORY W ŚWIETLE SCHEMATYZMU Z 1932 ROKU

W bibliotecznych zbiorach Domu św. Notburgi w Raciborzu, należącego do śląskiego Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanie Poczętej prowincji branickiej, przechowywane są trzy egzemplarze wydanego we Wrocławiu w 1932 r. przez ówczesny dom generalny zgromadzenia katalogu osobowego zgromadzenia zawierającego spisy wszystkich jego członkiń oraz placówek. Nosi on tytuł: *Verzeichnis der Niederlassungen und Schwestern der Kongregation der Marien-Schwestern von der allerseligsten allzeit unbefleckten Jungfrau Maria (Mutterhaus Breslau) im Jahre 1932*. Ów katalog posiada kilka części zawartych w jednym dość okazałym tomie. Na początku podany jest spis kuratorów klasztoru, czyli duchownych opiekunów zgromadzenia marianek z ramienia archidiecezji wrocławskiej. Wymieniono ich pięciu: JANA SCHNEIDERA, założyciela kongregacji, dziś Sługi Bożego, kuratora w okresie od 1854 r. do 7 grudnia 1876 r., następnie PAWŁA STORCHA, kuratora pomiędzy 21 grudnia 1876 r. a 7 października 1886 r., ALOJZEGO SAMBALEGO — z okresu od 30 października 1914 r. do 23 marca 1914 r., po którym nastąpił OSKAR POLLAK (14 lutego 1914 r. – 13 sierpnia 1928 r.). Ostatnim w katalogu kuratorem był mianowany przez kard. ADOLFA BERTRAMA, księcia–metropolite wrocławskiego, 7 października 1928 r. katedralny kanonik kapitulny FERDYNAND PIONTEK¹ Z powodu choroby przestał on być kuratorem marianek 27 września 1936 r.²

Po spisie kuratorów następuje lista czterech przełożonych generalnych zgromadzenia: MARI MATYLDY SCHOLZ (29 czerwca 1864 r. – 27 listopada 1893 r.), MARI JADWIGI MANDEL (3 stycznia 1894 r. – 16 stycznia 1906 r.), MARI CECYLII (Fran-

¹ *Verzeichnis der Niederlassungen und Schwestern der Kongregation der Marien-Schwestern von der allerseligsten allzeit unbefleckten Jungfrau Maria (Mutterhaus Breslau) im Jahre 1932*, Breslau 1932, s. 5.

² J. SCHWETER, *Historia Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanej*, t. II, Wrocław 2000, s. 387

ciszki) GOLLY (7 lutego 1906 r. – 7 lutego 1924 r.) i MARII KLOTYLDY (Marty) MENDE (od 7 lutego 1924 r.)³. Matka Mende pozostawała przełożoną generalną do 10 grudnia 1943 r.⁴ Kolejny spis zawiera ówczesną radę generalną zgromadzenia: Klotyldę Mende — przełożoną generalną, Cecylię Golly — wikarię generalną, NOTBURGĘ FEIKE, BONAWENTURĘ BRUTSCHEK — asystentki generalne, CELESTYNĘ SCHUNERT — prokuratorkę generalną i HONORATĘ MASUR — sekretarkę generalną⁵. Następny spis zawiera personalia zarządu fundacji maryjnej zajmującej się we Wrocławiu pomocą dla młodych kobiet, głównie służących przybyłych do stolicy Dolnego Śląska w poszukiwaniu zatrudnienia. Prezesem fundacji był w 1932 r. ks. Franciszek Piontek a w zarządzie zasiadali: przełożona generalna marianek Klotylda Mende, profesor uniwersytetu wrocławskiego AUGUST MOST oraz zakonnice Cecylia Golly i KLARA SCHÖNEICH⁶

Od strony 7 do 64 znajduje się tabela z siedmioma rubrykami. Zawiera ona spis domów zakonnych z adresami, datą fundacji, zakresem działalności i wezwaniem domu (rubryka pierwsza), spisem zakonnic przynależnych do konkretnej placówki, z personaliami osobowymi i miejscem pochodzenia (rubryka druga), numerem zakonnym wynikającym z precedencji (trzecia rubryka), datą urodzenia (czwarta rubryka). Data obłóczyn (piąta rubryka), data profesji (rubryka szósta) i data ślubów wieczystych zanotowane są w ostatniej rubryce.

Na stronach od 65 do 67 znajdują się wykazy adresowe wszystkich domów zgromadzenia ułożone w porządku chronologicznym, z datami fundacji i przyporządkowaniem miejscowym do diecezji. Strona 68 zawiera dane, które zmieniły się w okresie podania ich do druku a ukazaniem się schematyzmu 6 stycznia 1933 r. i dotyczą trzech zakonnic. Na stronach 69–74 znajduje się spis marianek ułożony w alfabetycznym porządku według imion zakonnych, na stronach 75–76 jest wykaz placówek zgromadzenia. Dalsza niepaginowana część na 365 stronach schematyzmu zawiera *menologium* zakonne, gdzie na każdej karcie są uszeregowane wedle kolejnych dni poszczególnych miesięcy zapisy o zgonach sióstr, uzupełniane ręcznie aż po II poł. XX w. — do zbadania pozostaje kompletność i regularność tych wpisów, które, jak wynika z pobieżnego zapoznania się z nimi, nie zawierają wszystkich zapisów o zgonach marianek do 1950 r.

Klasztor św. Notburgi w Raciborzu, obecnie najstarszy w mieście dom zakonne i jedna z najważniejszych placówek zgromadzenia, która jest aktualnie największym dziełem zgromadzenia, pozostaje pierwszą po Wrocławiu filią zgromadzenia, powołaną do istnienia 26 kwietnia 1886 r. Przekształcił się on z powołanego przez proboszcza fary raciborskiej HERMANA SCHAFFERA Stowarzyszenia św. Notburgi.

³ *Verzeichnis*, s. 5.

⁴ SCHWETER, *dz. cyt.*, t. II, s. 446.

⁵ *Verzeichnis*, s. 6.

⁶ *Tamże*.

Pierwszymi siostrami w Raciborzu były mianowane przez przełożoną generalną Matyldę Scholz marianki: ANNA (Emilia) BORRMANN i NOTBURGA (Maria) FEIKE⁷ W Raciborzu przełożonymi były: Notburga Feike w latach 1886–1919, FULGENTIA WAGNER (1919–1924), Notburga Feike (1924–1926), a po niej FRANCISZKA TINSCHERT (1926–1932)⁸

Schematyzm z 1932 r. na stronach 53–55 zawiera 34 nazwiska profesek należących do Domu św. Notburgi. Były to:

MARIA FRANCISZKA (Klara) TINSCHERT, przełożona domu i generalna asystentka, ur. 31.10.1872 w Warmuntowicach koło Koźła, obł. 4.10.1892 (nr prece-dencji zakonnej 30), prof. 4.10.1894, wiecz. 9.12.1906.

MARIA LAURENCJA (Teodora) HUBERT, ur. 31.01.1873 w Sarnem koło Rawi-cza, obł. 8.09.1891 (nr 27), prof. 8.09.1893, wiecz. 10.12.1905.

MARIA ANTONIA (Magdalena) RYBARTSCH, ur. 11.07. 1874 w Wambierzycach koło Nowej Rudy, obł. 19.04.1893 (nr 35), prof. 24.04.1895, wiecz. 10.02.1907.

MARIA APOLONIA (Anna) TUNKEL, ur. 1.08. 1878 w Biedrzychowicach koło Prudnika, obł. 2.10.1895 (nr 60), prof. 28.10.1897, wiecz. 7.11.1909.

MARIA MAURYCJA (Agnieszka) SCHÖPE, ur. 14.12.1878 w Strzelicach koło Świdnicy, obł. 28.10.1896 (nr 78), prof. 19.10.1898, wiecz. 4.12.1910.

MARIA PROTAZJA (Anna) HETTWER ur. 18.09.1874 w Czyżowicach koło Prud-nika, obł. 11.05.1904 (nr 203), prof. 29.05.1906, wiecz. 26.03.1918.

MARIA ZUZANNA (Anna) KOCH, ur. 5.07.1882 w Sułkowie koło Baborowa, obł. 3.11.1904 (nr 210), prof. 22.11.1906, wiecz. 9.11.1918.

MARIA TYMOTEA (Maria) BANNERT, ur. 20.01.1881 w Sidzinie koło Grodkowa, obł. 16.05.1905 (nr 239), prof. 23.05.1907, wiecz. 25.03.1919.

MARIA EUGENIA (Amalia) SONNTAG, ur. 1.11.1885 w Třebomiu (Trzeboniu), który do 1920 r. należał do powiatu raciborskiego, obł. 16.05.1905 (nr 231), prof. 23.05.1907, wiecz. 25.03.1919.

MARIA FIDES (Zofia) HERMAINSKI, ur. 15.05.1883 w Chorzowie, obł. 28.11. 1907 (nr 311), prof. 30.11.1909, wiecz. 13.03.1920.

MARIA MEDARDA (Paulina) WYCISK, ur. 15.03.1891 w Studziannej pod Raci-borzem, obł. 30.11.1909 (nr 369), prof. 14.12.1911, wiecz. 13.03.1920.

MARIA ALBINA (Elfyda) RATHER, ur. 30.11.1889 w Siechnicy koło Wrocławia, obł. 15.12.1910 (nr 396), prof., wiecz. 2.06.1919.

MARIA KORBINIANA (Bronisława) WITKOWSKI (Witkowska⁹), ur. 7.09.1886 w Roździenu koło Katowic, obł. 31.05.1911 (nr 419), prof. 10.12.1912, wiecz. 2.04.1921.

⁷ SCHWETER, *dz. cyt.*, t. I, s. 168.

⁸ *Tamże*, s. 182.

⁹ Nazwisko w nawiasie było używane przez siostry po weryfikacji przez władze PRL.

MARIA SYLWINA (Anastazja) PRZYBYLLA (Przybyła), ur. 26.02.1887 w Górażdżach koło Gogolina, obł. 12.06.1912 (nr 441), prof. 13.06.1914, wiecz. 6.04.1922.

MARIA MAJELLA (Gertruda) KIESLICH, ur. 20.08.1890 w Olędрах Suchych koło Stęszewka (gmina Pobiedziska koło Poznania), obł. 10.12.1912 (nr 451), prof. 17.03.1917, wiecz. 13.03.1920.

MARIA SIGISBERTA (Maria) GRZESCHIK, ur. 9.07.1893 w Roszkowickim Lesie koło Koźła, obł. 27.05.1913 (nr 480), prof. 17.03.1917, wiecz. 5.06.1920.

MARIA SAECULINA (Józefa) KUHNERT, ur. 26.02.1889 w Wójcicach koło Grodkowa, obł. 13.06.1914 (nr 513), prof. 26.03.1918, wiecz. 13.03.1921.

MARIA AVITA (Marta) BAUCH, ur. 31.08.1892 w Ziębicach, obł. 5.06.1917 (nr 561), prof. 31.03.1920, wiecz. 10.04.1923.

MARIA EDILBERTA (Franciszka) HOLKE, ur. 27.07.1891 w Polnicy koło Człuchowa, obł. 5.06.1917 (nr 572), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924.

MARIA GABRIELA (Maria) HAUBNER, ur. 9.03.1895 w Krynicznie koło Trzebnicy, obł. 31.12.1917 (nr 582), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924.

MARIA FLORIBERTA (Teodora) GRUBCZINSKI, ur. 29.03.1892 w Obielewie w gminie Łabiszyn koło Szubina, obł. 31.12.1917 (nr 590), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924.

MARIA TEONILLA (Agnieszka) ADAM, ur. 7.05.1895 w Rusocinie koło Nysy, obł. 1.10.1918 (nr 623), prof., 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924.

MARIA EDBURGA (Klara) PRAUSKE, ur. 3.04.1898 w Brzeźnicy koło Ząbkowic Śląskich, obł. 6.01.1920 (nr 654), prof. 6.01.1922, wiecz. 20.04.1925.

MARIA ODILIA (Marta) WOITEK (Wojtek), ur. 27.11.1893 w Strzybniku koło Raciborza, obł. 6.01.1920 (nr 659), prof. 6.01.1922, wiecz. 20.04.1925.

MARIA MAGDALENA (Małgorzata) GÄRTIG, ur. 6.04.1898 w Ścinawie koło Wołowa, obł. 15.08.1921 (nr 742), prof. 14.04.1924, wiecz. 12.04.1927.

MARIA GWIDA (Klara) SIMON, ur. 20.03.1898 w Dobkowie koło Złotoryi, obł. 23.10.1922 (nr 780), prof. 20.04.1925, wiecz. 21.04.1928.

MARIA CASSIA (Elżbieta) KLEMP, ur. 7.07.1904 w Lipnicy koło Człuchowa, obł. 3.01.1925 (nr 846), prof. 30.04.1927, wiecz. 1.05.1930.

MARIA MEINHARDA (Marta) ROSSEK, ur. 12.09.1899 w Górnjej Długiej Bielawie koło Dzierżoniowa, obł. 3.01.1925 (nr 852), prof. 30.04.1927, wiecz. 18.04.1931.

MARIA FRUKTUOZA (Maria) SCHOLZ, ur. 18.11.1900 w Samborzu koło Strzelina, obł. 2.05.1927 (nr 908), prof. 2.05.1929, wiecz. 2.05.1932.

MARIA HERIBURGA (Franciszka) BOTHUR, ur. 17.09.1901 w Zabrze-Ligocie, obł. 30.10.1927 (nr 930), prof. 8.04.1930.

MARIA BELINA (Anna) KLOSE, ur. 29.04.1902 w Winnicy koło Legnicy, obł. 18.10.1928 (nr 964), prof. 21.04.1931.

MARIA LUCYNIA (Elżbieta) PAWLITZEK (Pawliczek), ur. 11.11.1910 w Chorzowie, obł. 23.04.1930 (nr 1019), prof. 18.04.1932.

MARIA SIXTINA (Gertruda) AUFGEBAUER, ur. 15.07.1901 w Pirnie w Saksonii, obł. 23.10.1922 (nr 791), prof. 20.04.1925, wiecz. 21.04.1928.

MARIA RUFINA (Florentyna) POSTPIECH (Pośpiech), ur. 20.09.1898 w Kokoszycach koło Rybnika, obł. 5.06.1920 (nr 683), prof. 10.04.1923, wiecz. 12.04.1927.

Równocześnie po drugiej stronie górnej Odry, oddzielającej w latach 1922–1939 Rzeczpospolitą Polską od III Rzeszy Niemieckiej, w Brzeziu nad Odrą (wtedy — do 1924 r. — Hohenbirken), dziś dzielnicy Raciborza, od 7 lipca 1917 r. działał dom zgromadzenia Maryi Niepokalanej. Pierwsze siostry na prośbę proboszcza FELIKSA BORZUCKIEGO przybyły z Domu św. Notburgi i zaczęły prowadzić przedszkole i punkt ambulatoryjny. Zajmowały się też młodzieżą, chorymi i udzielały się przy parafii. W 1932 r. (od 17 czerwca 1929 r.) w pełniącym funkcję domu prowincjalnego polskiej prowincji (do 1934 r.) marianek zamieszkiwało — jak nas na stronach 32–33 informuje schematyzm — 13 zakonnic:

MARIA DOŁOROZA (Stanisława) ANDRZEJCZAK, przełożona prowincjalna ur. 27.11.1890 w Gaśawie koło Żnina, obł. 5.06.1917 (nr 581), prof. 31.03.1920, wiecz. 14.04.1924.

MARIA KWIRYNA (Anna) SOBEK, ur. 26.01.1881 w Żernicy koło Gliwic, obł. 11.05.1904 (nr 204), prof. 29.05.1906, wiecz. 26.03.1918.

MARIA SATURNINA (Jadwiga) ZAJONS (Zajac), ur. 13.10.1888 w Molnie koło Dobrodzienia, obł. 31.05.1911 (nr 418), prof. 27.05.1913, wiecz. 2.06.1919.

MARIA ERNESTA (Anna) FIEGLER, ur. 19.12.1890 w Rakowie koło Głubczyc, obł. 15.08.1915 (nr 529), prof. 28.03.1919, wiecz. 6.04.1922.

MARIA STANISŁAWA (Maria) CICHY, ur. 15.03.1900 w Janowie Miejskim koło Mysłowic, obł. 19.03.1931 (nr 1 prowincji polskiej).

MARIA JADWIGA (Anna) HENNEK, ur. 20.07. 1906 w Roźdzeniu koło Katowic, obł. 19.03.1931 (nr 2 polskiej prowincji).

MARIA TERESA (Rozalia) KOSECKA, ur. 4.09.1905 w Kamionce koło Tucholi, obł. 19.03.1931 (nr 3 prowincji polskiej).

MARIA JÓZEFA (Wiktoria) KLIMA, ur. 16.12.1904 w Roźdzeniu koło Katowic, obł. 19.03.1931 (nr 4 prowincji polskiej).

MARIA (Joanna) KACZMAREK, ur. 4.04.1904 w Inowrocławiu, obł. 19.03.1931 (nr 5 prowincji polskiej).

MARIA AGATA (Maria) MIRCZEWSKA, ur. 8.12.1911 w Kodniu nad Bugiem, obł. 8.02.1932 (nr 6 prowincji polskiej), prof., wiecz.

MARIA AGNIESZKA (Helena) RYCHLIK, ur. 30.03.1913 w Kodniu nad Bugiem, obł. 8.02.1932 (nr 7 prowincji polskiej).

MARIA ANASTAZJA (Waleria) ŻABIŃSKA, ur. 10.09.1908 w Żerosławiu koło Świecia, obł. 8.02.1932 (nr 8 prowincji polskiej).

MARIA APOLONIA (Stefania) ALICKA, ur. 21.06.1912 w Żerosławiu koło Świecia obł. 8.02.1932 (nr 9 prowincji polskiej).

Równolegle z obsadą dwóch raciborskich klasztorów marianek w zgromadzeniu żyła grupa zakonnice pochodzących z Raciborza. W klasztorze *Mariienstift* w Berlinie, przy *Ackerstrasse* 11, który został erygowany 20 czerwca 1889 r., przebywała w grupie 23 marianek siostra MARIA ROLENDIS (Maria) FIEGLER, ur. 11.08.1899 w Raciborzu, obł. 18.10.1928 (nr 957), prof. 21.04.1931¹⁰. Przełożoną istniejącego od 13 lutego 1923 r. w Berlinie Domu św. Antoniego, posiadającego misję dworcową dla dziewcząt, była w 1932 r. siostra MARIA PATRYCJA (Róża) BOTTLÄNDER, ur. 5.03.1884 w Raciborzu, obł. 27.05.1903 (nr 168), prof. 16.05.1905, wiecz. 17.03.1917¹¹. W domu prowincjalnym w Branicach, gdzie funkcjonował ogromny szpital psychiatryczny, znany na całe Niemcy, żyła siostra MARIA EMELIA (Agnieszka) RYBA, ur. 25.08.1902 w Raciborzu, obł. 15.08.1923 (nr 813), prof. 27.04.1926, wiecz. 28.04.1929¹².

Obok raciborzanek Siostry Maryi w swych szeregach w 1932 r. miały zakonnice wywodzące się z okręgu raciborskiego: W założonym 5 września 1911 r. domu w Starym Henrykowie koło Ziębic żyła siostra MARIA AURELIANA (Gertruda) RZYTKI, ur. 2.01.1894 w Rohovie pod Opawą, obł. 5.06.1917 (nr 568), prof. 31.03.1920, wiecz. 10.04.1923¹³. W klasztorze św. Józefa w Starej Łomnicy w okręgu bystrzyckim, który powstał 25 listopada 1912 r., przebywała siostra MARIA GIZELBERTA (Antonia) QIUTTEK (Kwitek), ur. 27.09.1909 w Krzanowicach, obł. 2.05.1927 (nr 921), prof. 2.05.1929, wiecz. 2.05.1932¹⁴. W berlińskim klasztorze istniejącym od 2 listopada 1895 r. przy szpitalu Matki Bożej, przy *Lausitzerstrasse* 41, żyła siostra MARIA ADIUTA (Jadwiga) SKORUPPA, ur. 12.10.1911 w Makowie, obł. 23.04.1930 (nr 1018), prof. 18.04.1932¹⁵. W Berlinie, w istniejącym od 12 grudnia 1907 r. klasztorze przy *Bellermannstrasse* 92 przebywała jako przełożona lokalna siostra MARIA AMALIA (Jadwiga) STANKE, ur. 4.01.1888 w Třebomiu, obł. 30.11.1909 (nr 364), prof. 14.12.1911, wiecz. 13.03.1920¹⁶. W kolejnej berlińskiej placówce zgromadzenia (*St. Marienheim*), założonej 12 kwietnia 1912 r. przy *Artillerienstrasse* 9, pracowała w misji dworcowej siostra MARIA HERMINA (Genowefa) CZYSZCZON (Czyszczoń), ur. 5.09.1906 w Zawadzie pod Raciborzem, obł. 19.04.1926

¹⁰ *Verzeichnis*, s. 10.

¹¹ *Tamże*, s. 12.

¹² *Tamże*, s. 29.

¹³ *Tamże*, s. 7.

¹⁴ *Tamże*, s. 7.

¹⁵ *Tamże*, s. 11.

¹⁶ *Tamże*, s. 11.

(nr 895), prof. 19.04.1928, wiecz. 18.04.1931¹⁷ W przyszpitalnym klasztorze marianek św. Antoniego w Berlinie-Karlshorst, przy *Cöpenicker Allee*, erygowanym 10 czerwca 1930 r., przebywała wśród 51 zakonnice siostra MARIA KASYLDA (Helena) LOREK, siostra rodzona siostry ENNEKI, ur. 7.05.1900 w Ludgeřovicach (Ludgierzowicach) pod Ostrawą, obł. 15.08.1921 (nr 714), prof. 20.04.1925, wiecz. 21.04.1928¹⁸ W tejże samej wspólnotcie przebywała siostra MARIA ENGELBERTA (Anna) KASCHNY, ur. 27.04.1902 w Borucinie, obł. 18.10.1928 (nr 956), prof. 21.04.1931¹⁹ W klasztorze położonym w Bergen na Rugii, przy *Königstrasse* 29, który powstał 15 października 1919 r., przebywała siostra MARIA CAJA (Anna) CIGAN (Cygan), ur. 23.03.1893 w Hat' koło Raciborza, obł. 10.12.1912 (nr 464), prof. 11.03.1916, wiecz. 5.06.1920²⁰ W domu macierzystym we Wrocławiu (erygowanym 26 maja 1863 r.) przy ówczesnej *Josefstrasse* 5/7 (i dzisiejszej ul. Kardynała Bolesława Kominka 3/5) w sześćdziesięciodziewięcioosobowym konwencie przebywały dwie siostry z okolic Raciborza: MARIA ENNEKA (Zofia) LOREK, ur. 19.01.1894 w Ludgeřovicach, obł. 27.05.1913 (nr 484), prof. 17.03.1917, wiecz. 5.06.1920²¹ i MARIA LEOPOLDYNA (Anna) MEDEK, ur. 6.11.1897 w Roszkowie, obł. 15.08.1923 (nr 812), prof. 27.04.1926, wiecz. 19.04.1931²². W domu prowincjalnym w Branicach w okręgu głubczyckim, który powstał 23 października 1898 r. i w 1932 r. był wspólnotą zakonną liczącą 78 sióstr, przebywało 25 marianek rodem z ziemi raciborskiej (w tym jedna pochodząca z samego Raciborza, ponadto trzy rodzone siostry Fabian: SEWERYNA, ADELTRUDIS i ANASTAZJA oraz dwie siostry, MELCHIADES i AMELBERGA MIKULLA / Mikuła). Były to:

MARIA SEWERYNA (Berta) FABIAN, ur. 28.01.1883 w Oldřšovie (Oldrzyszowie) pod Opawą, obł. 29.05.1908 (nr 277), prof. 31.05.1908, wiecz. 8.12.1919²³

MARIA EUZEBIA (Anna) WALLEK, ur. 23.12.1883 w Hat', obł. 29.05.1908 (nr 278), prof. 31.05.1908, wiecz. 8.12.1919²⁴

MARIA EUSTACHIA (Emilia) BÖHM, ur. 24.10.1885 w Šilheřovicach (Szylerzowicach) pod Opawą, obł. 22.11.1906 (nr 292), prof. 8.12.1908, wiecz. 8.12.1919²⁵

MARIA JANUARIA (Maria) TWYRDY, ur. 4.07.1883 w Hat', obł. 8.12.1908 (nr 340), prof. 15.12.1910, wiecz. 8.12.1919²⁶

¹⁷ *Tamże*, s. 12.

¹⁸ *Tamże*, s. 15.

¹⁹ *Tamże*, s. 17.

²⁰ *Tamże*, s. 18.

²¹ *Tamże*, s. 21.

²² *Tamże*, s. 22.

²³ *Tamże*, s. 26.

²⁴ *Tamże*.

²⁵ *Tamże*.

²⁶ *Tamże*.

MARIA SABINA (Maria) GAIDA (Gajda), ur. 6.11.1883 w Markowicach, dziś dzielnica Raciborza, obł. 27.05.1909 (nr 352), prof. 31.05.1911, wiecz. 8.12.1919²⁷

MARIA BARULA (Matylda) TRONT, ur. 7.11.1888 w Bolesławiu koło Tworkowa, obł. 30.11.1909 (nr 372), prof. 14.12.1911, wiecz. 8.12.1919²⁸

MARIA MODOWENA (Antonia) TILLECZEK (Tyłeczek), ur. 24.06.1889 w Hat', obł. 2.06.1910 (nr 392), prof. 12.06.1912, wiecz. 8.12.1919²⁹

MARIA MELANIA (Franciszka) LEWAK, ur. 19.08.1890 w Hněvošicach (Gniewoszycach), obł. 14.12.1911 (nr 433), prof. 21.01.1914, wiecz. 8.12.1919³⁰

MARIA ADELTRUDIS (Anna) FABIAN, siostra rodzona siostry Seweryny, ur. 23.07.1892 w Oldřšovie, obł. 10.12.1912 (nr 461), prof. 11.03.1916, wiecz. 5.06.1920³¹

MARIA MELCHIADES (Anna) MIKULLA (Mikuła), ur. 29.05.1892 w Hat', obł. 10.12.1912 (nr 463), prof. 11.03.1916, wiecz. 5.06.1920³²

MARIA FERERIA (Anna) GURZAN, ur. 8.07.1893 w Markowicach, dziś dzielnica Raciborza, obł. 21.01.1914 (nr 494), prof. 26.03.1918, wiecz. 2.04.1921³³

MARIA BIBIANA (Kunegunda) KOTZUR (Kocur), ur. 19.05.1895 w Kolonii Kornowackiej, obł. 1.10.1918 (nr 614), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924³⁴

MARIA DAWIDA (Zofia) SKOWRONEK, ur. 9.05.1895 w Šilheřovicach, obł. 2.06.1919 (nr 636), prof. 6.04.1922, wiecz. 20.04.1925³⁵

MARIA ANASTAZJA (Marta) FABIAN, rodzona siostra zakonnice: Seweryny i Adeltrudis, ur. 30.09.1896 w Oldřšovie, obł. 2.06.1919 (nr 650), prof. 6.04.1922, wiecz. 20.04.1925³⁶

MARIA KRYSPIANIANA (Wiktoria) GRUSCHKA (Gruszka), ur. 23.12.1894 w Chałupkach koło Raciborza, obł. 6.01.1920 (nr 669), prof. 6.04.1922, wiecz. 20.04.1925³⁷

MARIA ALWERNIA (Klara) OCHWAT, ur. 27.10.1900 w Hat', obł. 5.06.1920 (nr 693), prof. 20.04.1923, wiecz. 10.04.1926³⁸

²⁷ *Tamże.*

²⁸ *Tamże.*

²⁹ *Tamże.*

³⁰ *Tamże*, s. 27.

³¹ *Tamże.*

³² *Tamże.*

³³ *Tamże.*

³⁴ *Tamże*, s. 28.

³⁵ *Tamże.*

³⁶ *Tamże.*

³⁷ *Tamże.*

³⁸ *Tamże.*

MARIA HARTMUTA (Bernardyna) FUß, ur. 9.03.1898 w Buslavicach w powiecie opawskim, obł. 6.06.1920 (nr 698), prof. 10.04.1923, wiecz. 10.04.1926³⁹

MARIA FRIEDESWITA (Franciszka) KUPETZ (Kupiec), ur. 27.10.1897 w Ludgeřovicach, obł. 6.06.1920 (nr 699), prof. 10.04.1923, wiecz. 10.04.1926⁴⁰

MARIA AMELBERGA (Klara) MIKULLA (Mikuła), rodzona siostra siostry Melchades ur. 6.08.1898 w Hat', obł. 11.01.1921 (nr 711), prof. 14.04.1924, wiecz. 12.04.1927⁴¹

MARIA SYLWESTRA (Cecylia) SŁOMKA (Słomka), ur. 20.12.1901 na Ostrogu naprzeciw Raciborza za Odrą, obł. 11.01.1921 (nr 713), prof. 14.04.1924, wiecz. 12.04.1927⁴².

MARIA KONRADYNA (Albertyna) BOCZEK, ur. 4.08.1895 w Pišt' (Pyszczu) koło Raciborza, obł. 11.01.1921 (nr 748), prof. 14.04.1924, wiecz. 12.04.1927⁴³

MARIA ADOLFA (Beata) RIEMEL, ur. 13.11.1897 w Krzanowicach, obł. 23.10.1922 (nr 809), prof. 20.04.1925, wiecz. 21.04.1928⁴⁴

MARIA ERHARDA (Eufemia) JURECZKA (Jureczko), ur. 12.04.1897 w Krzanowicach, obł. 19.04.1926 (nr 884), prof. 19.04.1928, wiecz. 18.04.1931⁴⁵

MARIA LAUDEZJA (Zofia) SLISCHKA (Śliszka), ur. 24.04.1899 w Owsiszczach, obł. 18.10.1928 (nr 967), prof. 21.04.1931⁴⁶.

MARIA KILIANA (Anna) KREIS, ur. 15.11.1903 w Krzanowicach, obł. 18.04.1928 (nr 968), prof. 21.04.1931⁴⁷

W branickim klasztorze św. Józefa (obecny dom prowincjalny) przebywały dwie siostry rodem z podraciborskiego Hat': MARIA HELENA (Matylda) LAMPART, ur. 12.01.1884, obł. 31.05.1911 (nr 429), prof. 27.05.1913, wiecz. 8.12.1919⁴⁸ i MARIA MILBURGA (Otylia) PASKUDA, ur. 23.02.1903, obł. 15.08.1923 (nr 824), prof. 27.04.1926, wiecz. 28.04.1929⁴⁹ W placówce na zamku w Branicach przebywały w 1932 r. dwie siostry spod Raciborza: MARIA GOARA (Anna) RESTEL, ur. 5.07.1891 w Krzanowicach, obł. 27.05.1913 (nr 485), prof. 17.03.1917, wiecz. 2.04.1921⁵⁰, i MARIA SERAFIA (Franciszka) SANETZNIK (Sanecznik), ur. 18.08.1895

³⁹ *Tamże*, s. 29.

⁴⁰ *Tamże*.

⁴¹ *Tamże*.

⁴² *Tamże*.

⁴³ *Tamże*.

⁴⁴ *Tamże*.

⁴⁵ *Tamże*, s. 30.

⁴⁶ *Tamże*.

⁴⁷ *Tamże*.

⁴⁸ *Tamże*.

⁴⁹ *Tamże*.

⁵⁰ *Tamże*, s. 31.

w Belsznicy, gmina Gorzyce, obł. 15.08.1915 (nr 521), prof. 28.03.1919, wiecz. 6.04.1922⁵¹ W klasztorze *St. Marienheim*, założonym 3 grudnia 1926 r. w Dortmundzie, żyła siostra MARIA HARTWIGA (Marta) MATUSCHEK (Matuszek), ur. 7.05.1905 w Roszkowej, obł. 19.04.1926 (nr 893), prof. 19.04.1928, wiecz. 18.04.1931⁵². W domu w Domaszkowie w okręgu Bystrzyca, założonym 2 lipca 1913 r., przebywała siostra MARIA LEONIA (Katarzyna) RZYTKI, ur. 26.11.1895 w Rohovie, siostra rodzona siostry Aureliany, obł. 5.06.1920 (nr 691), prof. 10.04.1923, wiecz. 10.04.1926⁵³ W położonym na Górnym Śląsku w Grabinie koło Niemodlina klasztorze św. Antoniego, założonym 7 kwietnia 1904 r., przebywała siostra MARIA BAZYLISA (Agnieszka) PAWELLEK (Pawełek), ur. 21.01.1894 w Bluszczowie, gmina Gorzyce, obł. 5.06.1917 (nr 571), prof. 31.03.1920, wiecz. 10.04.1923⁵⁴ W klasztorze Matki Bożej w Henrykowie koło Ziębic, erygowanym 25 sierpnia 1898 r., żyła siostra MARIA DEOGRATIA (Matylda) CIGAN, rodzona siostra siostry Cai, ur. 10.02.1897 w Hat', obł. 2.06.1919 (nr 616), prof. 6.04.1922, wiecz. 20.04.1925⁵⁵ W założonym 29 stycznia 1903 r. domu *Mariienstift* w Sidzinie koło Grodkowa przełożoną w 1932 r. była siostra MARIA OSWALDA (Emilia) GALDA, ur. 3.09.1882 w Bieńkowicach, obł. 22.05.1902 (nr 152), prof. 11.05.1904, wiecz. 6.03.1916⁵⁶ W położonym w granicach Polski Koszęcinie, w powiecie lublinieckim, w klasztorze prowincji polskiej zgromadzenia Sióstr Maryi, fundowanym 8 stycznia 1920 r., przebywała siostra MARIA AGRYCJA (Anna) CHROBOCZEK, rodzona siostra siostry Jukundy, ur. 16.04.1895 w Siedliskach, obł. 31.12.1917 (nr 599), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924⁵⁷ W domu zakonnym założonym 27 stycznia 1903 r. w Kobieli koło Grodkowa przebywała siostra MARIA JUSTYNIANA (Berta) GUSY, ur. 30.06.1887 r. w Gorzyczkach w powiecie wodzisławskim, obł. 30.11.1909 (nr 367), prof. 14.12.1911, wiecz. 13.03.1920⁵⁸ W pobliskiej placówce otwartej 17 marca 1897 r. w Lipnikach pod Grodkowem, mieszkała siostra MARIA EMERYTA (Maria) OSSADNIK, ur. 9.11.1891 w Pietrowicach Wielkich, obł. 27.05.1913 (nr 473), prof. 17.03.1917, wiecz. 5.06.1920⁵⁹ W Ścinawce Średniej koło Nowej Rudy w Fundacji Maryi, założonej 3 czerwca 1907 r. przełożoną była siostra MARIA DOROTA (Monika) WIEDER, ur. 8.11.1879 w Pietrowicach Wielkich, obł. 24.10.1900 (nr 131), prof. 4.11.1902, wiecz. 2.12.1914⁶⁰

⁵¹ *Tamże*.

⁵² *Tamże*, s. 33.

⁵³ *Tamże*, s. 34.

⁵⁴ *Tamże*, s. 37.

⁵⁵ *Tamże*.

⁵⁶ *Tamże*; jest tam w oryginale data profesji wieczystej: 11.03.1916, lecz piórem poprawiono ją na 6.03.1916.

⁵⁷ *Tamże*, s. 41.

⁵⁸ *Tamże*, s. 42.

⁵⁹ *Tamże*, s. 43.

⁶⁰ *Tamże*, s. 45.

W ufundowanym 1 kwietnia 1909 r. klasztorze św. Rocha (Dom Nazaretu) w Nysie, gdzie w 1932 r. żyły 83 siostry (w tym 24 profeski i 59 nowicjuszek), który pełnił rolę nowicjatu wszystkich prowincji marianek, przebywało pięć sióstr z ziemi raciborskiej, wszystkie były nowicjuzkami:

MARIA GODEBERTA (Elżbieta) HOLUBEK, ur. 6.03.1909 w Borucinie, obł. (nr 1041)⁶¹

MARIA LIWINA (Anna) THEUER, ur. 1.01.1910 w Bolaticach (Bolacicach), w powiecie opawskim, obł. 28.04.1931 (nr 1043)⁶²

MARIA ROBERTA (Luiza) SLISCHKA (Śliszka), rodzona siostra siostry Laudezji, obł. 28.04.1931 (nr 1044)⁶³

MARIA AUXENTIA (Franciszka) KRETTEK, ur. 21.12.1910 w Krzanowicach, obł. 30.08.1932 (nr 1068)⁶⁴

MARIA ODA (Anna) KORZTORZ, ur. 10.04.1912 w Jankowicach Rudzkich, obł. 30.08.1932 (nr 1078)⁶⁵

W istniejącej od 29 kwietnia 1904 r. Fundacji Maryi w Pichorowicach koło Środy Śląskiej żyła siostra MARIA HILDELITA (Wiktoria) TARTARCZYK, ur. 17.04.1898 w Gorzyczkach, obł. 20.05.1924 (nr 835), prof. 27.04.1924, wiecz. 18.04.1929⁶⁶ W domu w Posucicach koło Głubczyc (erygowany 1 maja 1919 r.) przełożoną w 1932 r. była siostra MARIA ANZELMA (Fryderyka) TUREK, ur. 19.06.1883 w Hat', obł. 23.05.1907 (nr 299), prof. 27.05.1909, wiecz. 1.11.1919⁶⁷ W domu w Niwie w okręgu Kłodzko (założonym 5 grudnia 1912 r.) przebywała siostra MARIA SEWERA (Anastazja) TRYNKA, ur. 21.04.1888 w Pietraszynie, obł. 31.05.1911 (nr 425), prof. 27.05.1913, wiecz. 5.06.1920⁶⁸ W domu w Rusocinie koło Nysy, założonym 8 maja 1921 r., żyła siostra MARIA BERTA (Jadwiga) SOWA, ur. 8.10.1900 w Rogowcu, obł. 23.10.1922 (nr 787), prof. 27.04.1926, wiecz. 28.04.1929⁶⁹ Przełożoną w polskiej placówce zgromadzenia, gdzie siostry zajmowały się od 1 lipca 1919 r. pracą pielęgniarską w hutniczym szpitalu w Roźdzeniu-Szopienicach (Katowice), była siostra MARIA GENEZJA (Gertruda) MARGICIOK, ur. 15.11.1887 w Gorzyczkach, obł. 30.11.1909 (nr 366), prof. 14.12.1911, wiecz. 13.03.1920⁷⁰ Przełożoną Domu św. Bernarda w Zawidowicach koło Oleśnicy w 1932 r. była sios-

⁶¹ *Tamże*, s. 48.

⁶² *Tamże*.

⁶³ *Tamże*.

⁶⁴ *Tamże*.

⁶⁵ *Tamże*, s. 51.

⁶⁶ *Tamże*, s. 52.

⁶⁷ *Tamże*.

⁶⁸ *Tamże*, s. 55.

⁶⁹ *Tamże*, s. 56.

⁷⁰ *Tamże*.

tra MARIA LEOPOLDA (Natalia) LAMLA, ur. 9.07.1880 w Makowie, obł. 13.11.1901 (nr 141), prof. 19.11.1903, wiecz. 16.11.1915⁷¹. W Woliborzu koło Nowej Rudy w klasztorze Opieki Matki Bożej, założonym 27 lipca 1910 r., połowę obsady stanowiły siostry z ziemi raciborskiej: MARIA SZYMONA (Anna) NAWROTH, ur. 9.04.1887 w Markowicach, obł. 27.05.1909 (nr 342), prof. 31.05.1911, wiecz. 13.03.1921⁷² i MARIA EUFANIA (Emilia) URBAS, ur. 1.05.1903 w Kocicach, obł. 23.04.1930 (nr 1005), prof. 18.04.1932⁷³. W Wojnowicach w powiecie głubczyckim w założonym 9 stycznia 1908 r. klasztorze *Immaculata* na pięć zakonnic cztery pochodziły z okolic Raciborza. Były to: przełożona MARIA ZYTA (Genowefa) TUREK, rodzona siostra siostry Anzelmy, ur. w Hat', obł. (nr 29), prof. 4.10.1894, wiecz. 9.12.1906⁷⁴, siostra MARIA ELEONORA (Rozalia) GONSKA (Gaska), ur. 6.05.1889 w Bieńkowicach, obł. 2.06.1910 (nr 384), prof. 12.06.1912, wiecz. 5.06.1920⁷⁵, siostra MARIA SERVULLA (Anastazja) GARGOSCH (Gargosz), ur. 25.10.1886 w Hněvošicach, obł. 2.06.1910 (nr 386), prof. 12.06.1912, wiecz. 13.03.1921⁷⁶ i siostra MARIA OLIWIA (Maria) SKRYCZKOWSKI (Skrzyszowska), ur. 7.08.1891 w Gorzyczkach, obł. 15.08.1916 (nr 544), prof. 31.03.1920, wiecz. 10.04.1923⁷⁷. W trzyosobowej wspólnocie założonego 31 marca 1908 r. domu zakonnym pw. św. Józefa w Niegosławicach koło Szprotawy przebywała siostra MARIA CYRENA (Jadwiga) OTTAWA, ur. 18.04.1897 w Šilheřovicach, obł. 1.10.1918 (nr 608), prof. 6.04.1922, wiecz. 20.04.1925⁷⁸. W Domu św. Grzegorza w Nowolesiu koło Strzelina, który erygowano 18 kwietnia 1913 r. przebywała siostra MARIA MAŁGORZATA (Klotylda) JUCEK, ur. 18.02.1889 w Belschnitz, obł. 2.06.1910 (nr 584), prof. 12.06.1912, wiecz. 5.06.1920⁷⁹. W Fundacji Maryi w Wołogoszczy na Rugii, założonej przy *Bismarkstrasse* 1 27 lipca 1919 r., pracowała siostra MARIA KRZYSZTOFA (Maria) SCHYRA, ur. 29.04.1896 w Ciechowicach, obł. 21.03.1922 (769), prof. 20.04.1925, wiecz. 21.04.1928⁸⁰.

W Międzygórzu koło Bystrzycy w założonej 26 listopada 1912 r. placówce marianek żyła w 1932 r. siostra MARIA GREGORIA (Emma) PLUSCHKE, ur. 11.07.1886 w Sudicach, w powiecie opawskim, obł. 30.11.1909 (nr 358), prof. 14.12.1911, wiecz. 13.03.1920⁸¹.

⁷¹ *Tamże*.

⁷² *Tamże*, s. 58.

⁷³ *Tamże*.

⁷⁴ *Tamże*.

⁷⁵ *Tamże*.

⁷⁶ *Tamże*, s. 59.

⁷⁷ *Tamże*.

⁷⁸ *Tamże*.

⁷⁹ *Tamże*.

⁸⁰ *Tamże*, s. 61.

⁸¹ *Tamże*.

W założonym 18 czerwca 1913 r. klasztorze w Wilkanowicach przebywała w 1932 r. siostra MARIA MELCHIADA (Franciszka) MARGICIOK, rodzona siostra siostry Genezji, ur. 6.09.1897 w Gorzyczkach, obł. 31.12.1917 (nr 595), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924⁸². Wśród 21 sióstr w założonym 10 stycznia 1916 r. Domu św. Ottona w Zinnowitz nad Bałtykiem w Meklemburgii żyły dwie zakonnice z okolic Raciborza, mianowicie MARIA JUKUNDA (Wiktoria) CHROBOCZEK, ur. 18.12.1892 w Siedliskach, obł. 31.12.1917 (nr 600), prof. 2.04.1921, wiecz. 14.04.1924⁸³ i MARIA BENILDA (Emma) GLADISCH, ur. 3.04.1898 w Hlučynie (Hulczyń), w powiecie opawskim, obł. 15.08.1921 (nr 732), prof. 14.04.1924, wiecz. 12.04.1927⁸⁴.

Osobną grupę sióstr z ziemi raciborskiej stanowią zakonnice ujęte w *menologium*. I tak 7 stycznia 1921 r. w Domu Generalnym we Wrocławiu zmarła w wieku 45 lat siostra MARIA FABIANA (Maria) PLUSCHKE, urodzona w Sudicach, w powiecie opawskim. Tego samego dnia (jak dopisano ręcznie później) w 1957 r. zmarła w wieku 70 lat w domu macierzystym we Wrocławiu matka GENEZJA MARGICIOK z Gorzyczek pod Raciborzem. Dnia 12 stycznia 1920 r. w klasztorze św. Notburgi w Raciborzu zmarła 36-letnia siostra MARIA WILLIGIS (Maria) GOLOMBEK z Kornic koło Raciborza. Ręcznie zaś zapisano pod datą 2 lutego 1942 r. zgon w Kornicy siostry MARIИ SEWERYNY (Berty) FABIAN z Oldřišova w powiecie opawskim. Tak samo ręcznie pod 11 lutego wpisano śmierć w 1948 r. w klasztorze w Bardzie 68-letniej siostry MARIИ LEOPOLDY (Natalii) LAMLИ z Makowa. Pod datą 20 lutego gotyckim pismem niemieckim wpisano zgon 74-letniej (w 1959 r.) siostry MARIИ EUGENII (Amalii) SONNTAG z Třebomia w powiecie opawskim, która zmarła w klasztorze przy *Michaelkirchplatz* w Berlinie. Ręczny zapis pod dniem 22 marca 1948 r. informuje o zgonie w Branicach siostry MARIИ BIBIANY (Kunegundy) KOTZUR (Kocur) z Kolonii Kornowackiej. Pod datą 11 kwietnia widnieje zapis gotykiem powiadamiający o śmierci w Branicach 73-letniej siostry MARIИ EUZEBII (Anny) WALEK, pochodzącej z Hat' Zaś 12 kwietnia 1937 r. dopisano zgon w Branicach siostry MARIИ ADOLFY RIEMEL z Krzanowic. Wydrukowano natomiast pod datą 17 kwietnia pośmiertne wspomnienie zmarłej w 1931 r. w Domu Generalnym we Wrocławiu 48-letniej siostry MARIИ KOLETTY (Marii) HERRMANN, urodzonej w 1883 r. w Raciborzu. Z 1947 r. pochodzi zapis niemiecki dotyczący śmierci w berlińskim szpitalu marianek św. Antoniego 60-letniej siostry MARIИ FRIEDLINDY ZIRNER, urodzonej w 1887 r. w Raciborzu. Dnia 5 maja 1929 r. zmarła 41-letnia zakonnica MARIA PAZISA (Emilia) WIEDER, urodzona w 1888 r. w Pietrowicach Wielkich i ten fakt ujęto w schematyzmie. Pod 8 maja zaś gotykiem dopisano

⁸² *Tamże*, s. 62.

⁸³ *Tamże*, s. 63.

⁸⁴ *Tamże*.

śmierć 47-letniej zakonnicy rodem z Roszkowa, siostry MARII MARTY (Albiny) MADAK. Po polsku natomiast pod dniem 30 maja zanotowany został zgon 68-letniej siostry MARIi LEONII (Katarzyny) RZYTKI z Rohova w powiecie opawskim, który nastąpił w Karłowicach Wielkich w 1963 r. W 1930 r., 2 czerwca, zmarła w Domu Generalnym 40-letnia siostra MARIA GIZELA (Marta) SIEGMUND rodem z Sudic w powiecie opawskim, 4 czerwca 1926 r. w klasztorze w Sobkowie koło Złotoryi zmarła pochodząca z Hat' 39-letnia siostra MARIA ANSGARA (Maria) CIGAN (ur. 1897). Pod dniem 21 czerwca widnieje zapis śmierci pochodzącej z Cyprzanowa siostry MARIi FORTUNATY (Marty) STRZYBNEJ, zmarłej w wieku 30 lat w 1916 r. w berlińskim klasztorze przy *Michaelkirchplatz* 3. 26 lipca 1958 r. zmarła w Nysie 67-letnia siostra MARIA EMERYTA (Maria) OSADNIK z Pietrowic Wielkich i w schematyzmie ktoś to zapisał gotykiem po niemiecku. Podobnie zapisano zgon siostry MARIi MEDARDY WYCISK ze Studziennej, która zmarła 12 sierpnia 1953 r. w Berlinie w wieku 63 lat. Pod dniem 28 września wydrukowano w schematyzmie zapis nekrologowy pochodzącej z Pišt' w powiecie opawskim siostry MARIi ABYRONY (Marii) KUFKI, która zmarła w Branicach w 1924 r. w wieku 32 lat. 8 października 1945 r. — jak nas informuje ręczny zapis gotykiem — zmarła w Raciborzu u św. Notburgi 63-letnia siostra MARIA OSWALDA (Emilia) GALDA z Bieńkowic. Natomiast 15 października wydrukowano wspomnienie zgonu z 1908 r., który nastąpił w Domu Generalnym we Wrocławiu: zmarła wówczas 22-letnia siostra MARIA AQUILINA (Elżbieta) HAUBNER, urodzona w 1886 r. w Raciborzu. W klasztorze branickim 29 października 1913 r. zmarła 24-letnia siostra MARIA KRYSPINIANA (Maria) PLACZEK (Płaczek) z Hat' w powiecie opawskim. W Markowicach pod Raciborzem 27 listopada 1919 r. zmarła pochodząca z tej miejscowości 30-letnia siostra MARIA NATALIA (Hermina) WYBRANIETZ. Dnia 7 grudnia 1957 r. dokonano gotykiem zapisu w języku niemieckim o śmierci w domu we Wrocławiu 70-letniej matki MARIi GENEZJI (Gertrudy) MARGICIOK, powojennej prowincjalnej wrocławskiej i wizytatorki generalnej polskich prowincji marianek, pochodzącej z Gorzyczek. W podobny sposób obwieszczono ostatnim już zapisem 23 grudnia 1934 r. śmierć w klasztorze nyskim 47-letniej siostry MARIi SZYMONY NAWROTH rodem z Markowic.

Omówiony szczegółowo schematyzm za lata 1856–1932 dostarcza nam kompletny wykaz pochodzących z Raciborza i okręgu raciborskiego profesek i nowicjuszek żyjących w 1932 r. i zmarłych do tego roku, należących do zgromadzenia Maryi Niepokalanej. Daje on nam prozopograficzny obraz oddziaływania na mieszkańców okolic Raciborza klasztoru św. Notburgi, który wyraził się w powołaniach płynących do marianek z tych stron. Poziom oddziaływania tego klasztoru na wybór kandydatek do zakonu jest dopiero do zbadania, tak jak i wskazanie innych czynników, które wpłynęły na to, że raciborzanki wstępowały w szeregi tego zgromadzenia. Schematyzm natomiast dokumentuje sam fakt, że mieszkanki ziemi ra-

ciborskiej tłumnie zasilają szeregi bardzo śląskiego w swym charakterze i wyrazie zgromadzenia marianek. Wedle schematyzmu w 109 placówkach zgromadzenia żyło w 1932 r. 870 marianek (w tym 53 nowicjuszek). Od założenia kongregacji zmarło w niej lub wystąpiło 221 zakonnic, najstarsza profesją żyjąca ówczasie siostra to Maria Notburga Feike (założycielka klasztoru św. Notburgi w Raciborzu), 68-letnia zakonnica wspólnoty we Wrocławiu. Najmłodszymi były nowicjuszek: w Nysie: 27-letnia JUTTA TOMASZEWSKA rodem z Bielszowic koło Katowic, 27-letnie JADWIGA HENNEK, TERESA KOSECKA, 24-letnia ANASTAZJA ŻABIŃSKA, 21-letnia AGATA MIRCZEWSKA, 20-letnia APOLONIA ALICKA i 19-letnia AGNIESZKA RYCHLIK. Spośród tego żyjącego w 1932 r. grona u marianek przebywały trzy siostry, które urodziły się w Raciborzu. Trzy natomiast inne zostały zanotowane w części dotyczącej zgonów (dwie zmarły przed 1932 r., a trzecia wstąpiła do zgromadzenia [i zmarła] po roku wydania schematyzmu, jednak ręcznie został jej zgon dopisany). Z okręgu raciborskiego pochodziło jednak znacznie więcej żyjących w 1932 r. zakonnic — było ich 75, w tym 5 nowicjusek. Zatem u marianek do interesującego nas okresu przebywało 78 sióstr z ziemi raciborskiej. W egzemplarzu schematyzmu ujęte zostały także zmarłe siostry pochodzące z podraciborskich wiosek, których do 1932 r. było 9, a po tym roku ujętych w schematyzmie — 14. Chodzi oczywiście także i o te wioski, które 20 stycznia 1920 r. na podstawie art. 88 traktatu wersalskiego odłączono od powiatu raciborskiego i przyłączono do Republiki Czesosłowackiej, i które weszły w skład tzw. Kraju Hulczyńskiego — 836 548 km² 113 wsi, zamieszkałych przez 118 923 osoby. Kolejną grupą były wsie, które po plebiscycie z 20 marca 1921 r. po III powstaniu śląskim z powiatu raciborskiego przeszły w skład Rzeczypospolitej Polskiej i znalazły się następnie w powiecie rybnickim. Tych wsi było 21, na obszarze 127 359 km² z 16 022 osobami zamieszkującymi na tym terenie. Obecnie wioski należące do Polski są w większości położone w powiecie wodzisławskim.

Interesująco wygląda mapa rekrutacji powołań do marianek. Kandydatki napływały z następujących miejscowości: z Hat' — 14 powołań, Krzanowic — 6, Raciborza i Gorzyczek — po 5, Markowic — 4, Ludgeřovic, Pietrowic Wielkich, Oldřiřova, řilheřovic, Sudic — 3, Bieńkowic, Borucina, Siedlisk, Roszkowa, Třebomia, Rohova, Makowa, Hněvořic, Owsiszcz, Betsznic, Piřt' — 2, Bluszczowa, Bolesławia, Bolatic, Hulczyna, Janowic, Jankowic Rudzkich, Rogowca, Ocic, Ciechowic, Kolonii Kornowackiej, Chałupek, Bohuslavic, Ostroga pod Raciborzem, Studzienny pod Raciborzem Strzybnika i Zawady — 1. Na czoło wysuwają się miejscowości Hat', Krzanowice, Racibórz i Gorzyczki. Z Hat' pochodziły trzy pary sióstr rodzonych: Caja, Deogratia i Ansgara Cygan, a także Amelberga i Melchiales Mikulla (Mikuła) oraz Zyta i Anzelma Turek. Z Gorzyczek wywodziły się siostry Margiciok Genezja i Melchiada. Także z innych miejscowości rodzeństwa wstępowały do marianek: z Odersch pochodziły siostry Seweryna, Adeltrudis

i Anastazja Fabian, z Owsiszczy Laudezja i Roberta Schliskie (Śliski), z Siedlisk Agrita i Jukunda Chroboczek, z Rohova Leonia i Aureliana Rzytki oraz z Ludgerovic Kasylda i Enneka Lorek.

Pragnąc uzyskać całościowy materiał badawczy z okresu przed 1932 r., czyli taki, gdzie są zapisane ewentualne kandydatki do zgromadzenia z ziemi raciborskiej, które na pewnym etapie życia zakonnego zrezygnowały ze swej przynależności do marianek, należałoby zbadać księgi przyjęć i wystąpień znajdujące się w archiwum domu macierzystego we Wrocławiu. Wskazane by było także przeprowadzić badania, które kontynuowałyby osiągnięcia niniejszej pracy i obejmujące okres od 1933 r. do chwili obecnej.

Warto by jeszcze w studiach nad personaliami marianek raciborskich uwzględnić fakt, że te zakonnice, którym przyszło umrzeć w klasztorze św. Notburgi, spoczywają na cmentarzu „Jeruzalem”, a te zmarłe w Raciborzu-Brzeziu — na miejscowym cmentarzu. Wśród tych ostatnich jest pochowana na placu przed kościołem parafialnym w Brzeziu Sługa Boża DULCISSIMA HOFFMANN (1910–1936), wybitna przedstawicielka polskiej (śląskiej) mistyki zakonnej XX w.